

Ja till Europa!

Vänsterns och marknadsliberalers fördomar och skrämselfpropaganda om EMU är bara tomma hotbilder. Sverige bör bejaka Europatanken fullt ut för att undvika isolering och tillbakagång. Euron förlöser ekonomin och ett medlemskap tvingar regeringen – oavsett politisk färg - att ta större ansvar för företagande, arbete och investeringar, skriver moderatledarna Ulf Adelsohn, Carl Bildt och Bo Lundgren.

Mycket skiljer vänsterns många euromotståndare från de mer teoretiskt inriktade marknadsliberala nejsägare som finns i politikens motsatta ytterkant. Men en sak förenar: den medvetna strategin att spela på människors naturliga skepticism mot förändringar. Försiktigheten inför det nya och okända är lika gammal som människan själv.

Vi bär alla på en sund instinkt som säger oss att granska skiften i vår tillvaro kritiskt. Men det är också en instinkt som när den underblåses av fördomar och skrämselfpropaganda, kan leda till isolationism och slutenhet. Att denna mänskliga egenskap under lång tid använts i politiska kampanjer som tagit ställning mot förändring och förnyelse är väl känt. Ett tydligt exempel är många av de svenska motståndarna till den Europeiska unionen och euron. Inför EU-omröstningen 1994 hävdade Per Gahrton att ett svenskt EU-medlemskap skulle innebära att 80 procent av alla politiska beslut skulle tas i Bryssel. Birger Schlaug påstod att EU innebar planekonomi av gammalsovjetisk typ. Gudrun Schyman sade då att Sverige kunde tvingas ta hand om Europas kärnkraftsavfall.

Alla dessa påståenden var helt felaktiga. Tillkomna enbart i syfte att utmåla det nya, medlemskapet i den Europeiska gemenskapen, som något farligt och omstörtande. Inför höstens folkomröstning ser vi nu samma människor som tillsammans med nya partikamrater målar samma tomma hotbilder och använder samma slags vulgärargument som de gjorde för nio år sedan. De säger att ett införande av euron minskar medborgarnas inflytande, när det i själva verket är tvärtom. Med euron ökar möjligheterna för enskilda människor att jämföra priser över hela euroområdet och svenska småföretagare kan lättare konkurrera med andra europeiska företag.

De försöker koppla ihop eurofrågan med helt andra frågor, och antyder att ett införande av den gemensamma valutan i Sverige skulle innebära en omfattande maktförskjutning från Stockholm till Bryssel. Trots att det efter det nyligen avslutade framtidskonventet står klart att unionen inte ska tilldelas några ytterligare uppgifter. Och trots att varje medlemsland, inom kort 25 stycken och i framtiden sannolikt ännu fler, har vetorätt mot höjningar av ländernas medlemsavgift, som i dag motsvarar omkring en procent av BNP. I Sverige är det som bekant väsentligt lättare att höja skatten för att finansiera den politiska sektorns expansion, vilket har gjort att vårt skattetryck är mer än 50 gånger högre än avgiften till EU.

De teoretiska marknadsliberalerna anspelar likaledes på människors oro för det okända. Den i sig ofta välgrundade misstänksamhet mot centralstyrning som finns bland frihetsvänner tas felaktigt till intäkt för att euron kommer att driva fram en i stora delar gemensam europeisk finanspolitik, med EU-skatter.

Men i så fall får alltså inte ett enda av 25 eller fler medlemsländer säga nej. Tänk om vi hade haft ett sådant skydd mot skattehöjningar i Sverige. Om våra 21 län var självständiga och vart och ett hade vetorätt mot statliga skattehöjningar skulle det svenska skattetrycket med all säkerhet varit lägre än det är i dag. Den marknadsliberala nejsidans teoretiska paradargument faller således platt till marken. Även verkligheten talar mot den marknadsliberala skrämselfpropagandan. Samma dag som vi röstar om euron i Sverige röstar det estniska folket om att gå med i Europeiska unionen och därmed införa euron.

Estland är det land som bäst har klarat övergången från den sovjetiska planekonomin till en snabbt växande marknadsekonomi. Under nittioalet var landets ekonomi världens snabbast växande. Förra året klassades den estniska ekonomin som världens fjärde friaste, på delad plats med USA. Nyckeln till Estlands enastående utveckling har varit snabba avregleringar, låga skatter och frihandel med omvärlden. I detta land finns en bred politisk majoritet om att Estland ska ansluta sig till unionen och valutasamarbetet. Inför omröstningen talar allt för att också det estniska folket med bred marginal kommer att rösta för ett inträde i den europeiska familjen. När de flesta av de forna sovjetstaterna nu tar steget in i unionen befästs dess grundtanke – att skapa beständig fred genom att riva gränser och barriärer mellan nationer och människor.

Höstens folkomröstning handlar inte i första hand om hur den femåriga räntan i Sverige kommer att utvecklas jämfört med räntan i dagens euroländer, utan om Europatanken som sådan. Europeiska unionen är ett samarbete för frihandel och fred. Medlet är en gemensam marknad. Och på en gemensam marknad är det naturligt med en gemensam valuta.

En gemensam valuta på en gemensam marknad gör marknadsekonomin mer effektiv. Utbytet mellan människor och företag ökar. Kostnaderna och krånglet för valutaväxlingar och valutaförsäkringar minskar. Prisjämförelser underlättas. Handeln ökar. Inom euroområdet har handeln ökat med 30 procent sedan 1 januari 2002. I Sverige har ökningen av handeln med euroländerna bara varit en tredjedel så stor.

Med euron skulle svenska företag lättare kunna agera på europeiska marknader. Europeiska företag kan lättare erbjuda sina varor och tjänster i Sverige. Handeln tilltar. Konkurrensen stärks. Priserna blir lägre. Välståndet högre.

Ett ytterligare starkt argument för att införa euron, som inte minst borde tilltala borgerliga sympatisörer, är att en gemensam valuta tar ifrån svenska politiker möjligheten att gömma dålig ekonomisk politik bakom en allt svagare valuta.

Under drygt tre decennier har Sverige halkat efter omvärlden.

I huvudsak därför att det inte har varit tillräckligt lönsamt att driva företag, att investera och att arbeta i vårt land. Det har gjort den svenska kronan allt svagare, vilket har gynnat svenska exportföretag, som kunnat sälja sina produkter billigare utomlands. Men samtidigt har kronan sjunkit som en sten, vilket har gjort oss allt fattigare i jämförelse med andra länder.

Svenska medborgares köpkraft har försämrats successivt under tre decennier. I längden är detta en allt mer ohållbar strategi. I alla fall om vi inte vill sluta som ett land vars främsta konkurrensmedel är billiga varor och låga löner.

Om Sverige i stället inför euron innebär det slutet på den 30-åriga epok då en undermålig ekonomisk politik dolts av en fallande krona. Med euron måste Sveriges regering – oavsett politisk färg – ta större ansvar för företagande, arbete och investeringar.

Om vi inför euron kommer det inte längre att gå att gömma sig bakom en allt svagare valuta. Vid ett nej kvarstår möjligheten att för en tid komma undan med en politik som ger för dåliga förutsättningar för företagande och arbete. Detta oavsett vilken politisk skolbildning ett nej till euron utgår från.

Ett marxistiskt motiverat nej leder till lika mycket utanförskap som ett nej i marknadsliberalismens namn. Resultatet blir likväl isolering och sämre ekonomiska förutsättningar.

Höstens folkomröstning handlar om ett ja eller nej till ett mer företagsamt, arbetande och växande Sverige och om vi ska våga ta ett steg mot en friare och bättre framtid.

Bo Lundgren
partiledare (m)

Carl Bildt
partiledare (m) 1986-1999

Ulf Adelsohn
partiledare (m) 1981-1986